

ANEXO III
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE PROBA LIBRE DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15022607	Ánxel Casal - Monte Alto	Coruña (A)	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN05	Laboratorio clínico e biomédico	Ciclos formativos de grao superior	Réxime de proba libre

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1371	Análise bioquímica	2023/2024	0	175	0

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ADRIANA MAÑANA LÓPEZ, MARÍA SOLEDAD VILA RICO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

2.1. Primeira parte da proba

2.1.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
RA1 - Aplica as técnicas utilizadas no laboratorio de bioquímica clínica, e identifica os equipamentos e as súas aplicacións
RA2 - Analiza as magnitudes bioquímicas relacionadas co metabolismo dos principios inmediatos, logo de seleccionar a técnica adecuada
RA3 - Analiza magnitudes bioquímicas relacionadas cos produtos finais do metabolismo, logo de seleccionar a técnica adecuada
RA4 - Determina encimas e describe a secuencia do procedemento
RA5 - Realiza técnicas de estudo de mostras de ouriños, seguindo os protocolos establecidos
RA6 - Caracteriza determinacións en feces e outros líquidos corporais, logo de seleccionar a técnica en función da mostra
RA7 - Determina magnitudes relacionadas cos equilibrios hidroelectrolítico e ácido-base, en asociación cos trastornos correspondentes
RA8 - Caracteriza as determinacións indicadas noutros estudos especiais e describíronse as técnicas que se vaian empregar

2.1.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
CA1.1 Detállouse o fundamento das técnicas baseadas nos métodos de detección da radiación electromagnética
CA1.2 Detállouse o fundamento da espectrometría de masas
CA1.3 Describíronse os mecanismos de separación cromatográfica
CA1.4 Describiuse o fundamento da osmometría
CA1.5 Identificáronse os compoñentes de aparellos e equipamentos

Criterios de avaliación do currículo
CA1.8 Identificáronse os riscos inherentes ao método de traballo e a técnica instrumental seleccionada
CA1.10 Preparáronse os patróns e obtivéronse as curvas de calibración
0 CA1.10.2 Obtivéronse curvas de calibración.
CA1.16 Definiuse o uso eficiente dos recursos
CA2.1 Definíronse os perfís bioquímicos relacionados co metabolismo dos principios inmediatos
CA2.5 Mediuse a concentración de glicosa, fruttosamina e Hb glicosilada
CA2.5.1 Explicouse a relación entre os niveis sanguíneos de glicosa y os de Hb glicosilada S 5 e fruttosamina.
CA2.5.2 Describiuse o metabolismo da glicosa e a súa regulación
CA2.6 Describiuse o metabolismo das lipoproteínas
CA2.9 Realizáronse proteinogramas, e identificáronse e cuantificado as fraccións
CA2.9.1 Describíronse as fraccions normais de proteínas séricas e os seus patróns de alteración.
CA2.10 Valorouse a coherencia do resultado obtido e, de ser o caso, aplicáronse medidas correctoras
CA2.11 Relacionáronse as desviacións destes parámetros cos principais síndromes asociados
CA3.6 Determináronse magnitudes como a bilirrubina, a creatinina, o ácido úrico, a urea e o ácido láctico
CA3.6.2 Describiuse o metabolismo do amoniaco, urea, ácido úrico, bilirrubina, creatinina, S 25 corpos cetónicos, piruvato e ácido láctico
CA3.7 Valorouse a coherencia do resultado obtido e, de ser o caso, aplicáronse medidas correctoras
CA3.8 Relacionáronse as desviacións destes parámetros cos principais síndromes asociados
CA4.1 Clasificáronse os encimas segundo a súa función e a súa localización

ANEXO III
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE PROBA LIBRE DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Criterios de avaliación do currículo
CA4.2 Describiuse o fundamento da determinación da actividade encimática
CA4.5 Determináronse os encimas hepáticos e pancreáticos
CA4.5.1 Describíronse as accións de enzimas hepáticas e pancreáticas e os seus patróns de alteración.
CA4.6 Determináronse os encimas musculares e cardíacos
CA4.6.1 Describíronse as accións de enzimas asociadas a patoloxías cardíacas e musculares e os seus patróns de alteración
CA4.7 Separáronse isoencimas por electroforese
CA4.7.1 Identificáronse as principais isoencimas e os seus patróns de alteración
CA4.8 Relaciónáronse as desviacións destes parámetros coas principais patoloxías asociadas
CA5.1 Aplicáronse técnicas de análise fisicoquímica e bioquímica
CA5.1.1 Describíronse as características macroscópicas e fisico-químicas normais dos ouriños e os seus patróns de alteración
CA5.3 Definíronse as características microscópicas do sedimento urinario
CA5.6 Determinouse a concentración de substancias excretadas en ouriños de 24 horas
CA5.6.1 Identificáronse as determinacións máis relevantes realizadas en ouriños de 24 horas (proteínas, albúmina, proteína de Bence-Jones, porfirias, hormonas, etc.) e o seus patróns de alteración
CA5.7 Calculouse o aclaramento de creatinina
CA5.8 Relaciónáronse as desviacións destes parámetros coas principais patoloxías asociadas
CA5.9 Realizáronse análises de cálculos urinarios
CA5.9.1 Clasificáronse os cálculos urinarios e describíronse as alteracións que favorecen a súa formación.
CA6.1 Definíronse as magnitudes bioquímicas asociadas á absorción

Criterios de avaliación do currículo
CA6.2 Definíronse as características macroscópicas e microscópicas da malabsorción en feces
CA6.6 Determináronse magnitudes bioquímicas en LCR e en líquidos serosos
CA6.6.1 Describiuse o estudio macroscópico e bioquímico en LCR e líquidos serosos.
CA6.8 Identificáronse as determinacións bioquímicas e microscópicas que cumpra realizar en líquido sinovial
CA6.9 Identificáronse as determinacións bioquímicas e microscópicas que cumpra realizar en seme
CA6.11 Relacionáronse as desviacións destes parámetros coas principais patoloxías asociadas
CA7.1 Identificáronse os parámetros bioquímicos dos trastornos hidroelectrolíticos e ácido-base
CA7.2 Describiuse a técnica que determina a osmolalidade
CA7.3 Describíronse as técnicas de determinación de gases e electrólitos
CA7.4 Definíronse as magnitudes bioquímicas relacionadas co metabolismo do calcio e do fósforo
CA7.5 Identificáronse os patróns de alteración de gases no sangue
CA7.6 Describíronse as magnitudes que cumpra determinar á cabeceira do/da paciente
CA7.9 Relacionáronse as desviacións destes parámetros coas principais patoloxías asociadas
CA8.1 Definíronse os principais patróns de alteración hormonal
CA8.2 Describíronse as probas basais e funcionais utilizadas no diagnóstico dos trastornos endócrinos
CA8.3 Describíronse as técnicas utilizadas na monitorización de fármacos e na determinación de marcadores tumorais
CA8.4 Identificáronse os parámetros bioquímicos no diagnóstico e no seguimento do embarazo
CA8.5 Enumeráronse as determinacións propias do diagnóstico de metabolopatías

Criterios de avaliación do currículo

CA8.12 Relacionáronse as desviacións destes parámetros coas principais patoloxías asociadas

2.2. Segunda parte da proba

2.2.1. Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo

RA1 - Aplica as técnicas utilizadas no laboratorio de bioquímica clínica, e identifica os equipamentos e as súas aplicacións

RA2 - Analiza as magnitudes bioquímicas relacionadas co metabolismo dos principios inmediatos, logo de seleccionar a técnica adecuada

RA3 - Analiza magnitudes bioquímicas relacionadas cos produtos finais do metabolismo, logo de seleccionar a técnica adecuada

RA4 - Determina encimas e describe a secuencia do procedemento

RA5 - Realiza técnicas de estudo de mostras de ouriños, seguindo os protocolos establecidos

RA6 - Caracteriza determinacións en feces e outros líquidos corporais, logo de seleccionar a técnica en función da mostra

RA7 - Determina magnitudes relacionadas cos equilibrios hidroelectrolítico e ácido-base, en asociación cos trastornos correspondentes

RA8 - Caracteriza as determinacións indicadas noutros estudos especiais e describíronse as técnicas que se vaian empregar

2.2.2. Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados de aprendizaxe por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo

CA1.6 Interpretouse o protocolo da técnica e as características do método de análise

Criterios de avaliación do currículo
CA1.7 Puxéronse a punto os equipamentos en función da técnica e dos parámetros que cumpra determinar
CA1.9 Seleccionáronse os brancos e os reactivos, e procesáronse os controis
CA1.10 Preparáronse os patróns e obtivéronse as curvas de calibración
0 CA1.10.1 Preparáronse os patróns.
CA1.11 Realizáronse medicións a punto final, dos puntos e cinéticas
CA1.12 Preparáronse as fases e aplicouse a mostra para a separación cromatográfica
CA1.13 Seguiuse a secuencia correcta de realización da análise segundo os procedementos establecidos
CA1.14 Aplicáronse as normas de calidade, prevención de riscos laborais e protección ambiental en todo o proceso
CA1.15 Aplicáronse os procedementos de mantemento, conservación e limpeza de equipamentos e materiais
CA2.2 Interpretouse o protocolo da técnica
CA2.3 Puxéronse a punto os equipamentos en función da técnica e os parámetros que cumpra determinar
CA2.4 Seleccionáronse os brancos e reactivos, e procesáronse os controis
CA2.5 Mediuse a concentración de glicosa, frutosamina e Hb glicosilada
CA2.5.3 Mediuse a concentración de glicosa, frutosamina e Hb glicosilada
CA2.7 Determinouse a concentración de lípidos e apoproteínas
CA2.8 Mediuse a concentración de proteínas
CA2.9 Realizáronse proteinogramas, e identificáronse e cuantificado as fraccións
CA2.9.2 Realizáronse proteinogramas, identificándose e cuantificándose as fraccións.

ANEXO III
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE PROBA LIBRE DE MÓDULOS PROFESIONAIS

Criterios de avaliación do currículo
CA2.12 Recolléronse datos e efectuouse o control de calidade referido ás análises realizadas
CA2.13 Aplicáronse as normas de calidade, prevención de riscos laborais e protección ambiental en todo o proceso
CA3.1 Utilizáronse métodos espectrofotométricos e sistemas de química seca na determinación destas magnitudes
CA3.2 Interpretouse o protocolo da técnica
CA3.3 Verificouse a calibración do equipamento
CA3.4 Realizouse a posta a punto dos equipamentos en función da técnica e os parámetros que cumpra determinar
CA3.5 Seleccionáronse os reactivos e os brancos, e procesáronse os controis
CA3.6 Determináronse magnitudes como a bilirrubina, a creatinina, o ácido úrico, a urea e o ácido láctico
CA3.6.1 Determináronse magnitudes como a bilirrubina, a creatinina, o ácido úrico, a urea e o ácido láctico.
CA3.9 Recolléronse datos e efectuouse o control de calidade analítico
CA3.10 Aplicáronse as normas de calidade, de prevención de riscos laborais e de protección ambiental en todo o proceso
CA3.11 Cubríronse informes técnicos
CA4.3 Interpretouse o protocolo da técnica
CA4.4 Verificouse a calibración do equipamento
CA4.5 Determináronse os encimas hepáticos e pancreáticos
CA4.5.2 Determináronse enzimas asociadas con patoloxías hepáticas e pancreáticas.
CA4.6 Determináronse os encimas musculares e cardíacos
CA4.6.2 Determináronse encimas relacionados con patoloxías cardíacas e musculares

Criterios de avaliación do currículo
CA4.7 Separáronse isoencimas por electroforese
CA4.7.2 Separáronse isoencimas por electroforese.
CA4.9 Recolléronse datos e efectuouse o control de calidade analítico
CA4.10 Cubríronse informes técnicos
CA4.11 Aplicáronse as normas de calidade, prevención de riscos laborais e protección ambiental en todo o proceso
CA5.1 Aplicáronse técnicas de análise fisicoquímica e bioquímica
CA5.1.2 Realizouse a análise macroscópica e físico-química dos ouriños
CA5.2 Centrifugouse a mostra e obtívose o sedimento
CA5.4 Realizouse a análise microscópica do sedimento urinario
CA5.5 Elaborouse un arquivo dixital das imaxes obtidas
CA5.6 Determinouse a concentración de substancias excretadas en ouriños de 24 horas
CA5.6.2 Determinouse a concentración de substancias excretadas en ouriños de 24 horas.
CA5.9 Realizáronse análises de cálculos urinarios
CA5.9.2 Describíronse o exame macroscópico e químico dos cálculos urinarios
CA5.9.3 Realizáronse análises de cálculos urinarios.
CA5.10 Aplicáronse as normas de calidade, seguridade, saúde laboral e protección ambiental en todo o proceso
CA5.11 Aplicáronse criterios de orde e limpeza na recollida de equipamentos e materiais
CA6.3 Determinouse o pH das feces e a presenza de substancias reductoras

Criterios de avaliación do currículo
CA6.4 Realizouse o exame microscópico de feces
CA6.5 Determinouse a presenza de sangue nas feces
CA6.6 Determináronse magnitudes bioquímicas en LCR e en líquidos serosos
CA6.6.2 Determináronse magnitudes bioquímicas en LCR e en líquidos serosos.
CA6.7 Realizouse o recuento de elementos formes en LCR e en líquidos serosos
CA6.10 Realizouse a avaliación macroscópica e microscópica do seme
CA6.12 Aplicáronse as normas de calidade, seguridade, saúde laboral e protección ambiental en todo o proceso
CA6.13 Aplicáronse criterios de orde e limpeza na recollida de equipamentos e materiais
CA7.7 Verificouse a calibración do equipamento e procesáronse os controis
CA7.8 Determinouse a concentración de electrólitos como sodio e potasio
CA7.10 Aplicáronse as normas de calidade, seguridade, saúde laboral e protección ambiental en todo o proceso
CA8.6 Interpretouse o protocolo da técnica
CA8.7 Puxéronse a punto os equipamentos en función da técnica e dos parámetros que haxa que determinar
CA8.8 Seleccionáronse os brancos e reactivos, e procesáronse os controis
CA8.9 Determináronse hormonas como TSH, T3 e T4
CA8.10 Determináronse marcadores tumorais
CA8.11 Realizáronse procedementos para detectar a presenza de drogas de abuso e tóxicos en mostras biolóxicas
CA8.13 Aplicáronse as normas de calidade, seguridade, saúde laboral e protección ambiental en todo o proceso

3. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Para a primeira parte da proba, o alumnado deberá:

- Explicar o fundamento das técnicas de absorción molecular (UV-visible-IR) e atómica, emisión atómica, luminiscencia molecular, turbidimetría, nefelometría, reflectancia, refractometría e da espectrometría de masas.
- Describir os mecanismos de separación cromatográfica.
- Describir os compoñentes dos diferentes equipos e a función de cada un deles.
- Definir os perfis bioquímicos relacionados cos principios inmediatos e produtos finais do metabolismo, describindo o metabolismo dos diferentes analitos (glúcidos, lípidos, proteínas, lipoproteínas, urea, amonio, ácido úrico, creatinina, bilirrubina, corpos cetónicos, lactato....) e relacionando as súas variacións coas patoloxías asociadas.
- Describir o fundamento das determinacións da actividade encimática.
- Describir as accións das enzimas máis importantes determinadas no laboratorio de bioquímica e os seus patróns de alteración.
- Identificar as principais isoenzimas e o significado da súa alteración.
- Describir as características normais macroscópicas, fisico-químicas e microscópicas dos orixes e as súas posibles alteracións.
- Clasificar os cálculos urinarios atendendo a diferentes criterios e describir a análise macroscópica e química dos mesmos.
- Describir as magnitudes bioquímicas relacionadas coa malabsorción e as características macro e microscópicas da mesma.
- Describir as características macroscópicas, fisico-químicas e microscópicas normais do seme e o significado da súa alteración.
- Coñecer as determinacións máis importantes realizadas en orinas minutadas e os seus patróns de alteración
- Calcular ou estimar o aclaramento de creatinina
- Describir os estudos macro e microscópicos que se realizan noutros líquidos biolóxicos: LCR, serosos, sinovial, semente; e os seus patróns de alteración
- Coñecer os parámetros bioquímicos implicados no desequilibrio hidroelectrolítico e ácido base máis salientables, describindo e interpretando os seus patróns de alteración.
- Coñecer as técnicas e aparataxe empregados para a determinación de electrolitos e gases en líquidos biolóxicos.
- Definir os principais patróns de alteración endocrina.
- Describir as distintas probas (basais ou funcionais) empregadas no estudo dos trastornos endocrinos.
- Describir as técnicas empregadas nas determinacións hormonais, determinacións de marcadores tumorais, determinacións de fármacos e drogas de abuso.
- Coñecer as determinacións realizadas no diagnóstico e seguimento do embarazo e no estudo de metabolopatías

- Realizar determinacións de hormonas, marcadores tumorais e drogas de abuso en líquidos biolóxicos empregando as técnicas/métodos máis adecuados.
- Interpretar correctamente os resultados obtidos nas determinacións, relacionándoos coas patoloxías asociadas.

Para a segunda parte da proba:

- Poñer a punto os equipamentos.
- Aplicar as normas de calidade, prevención de riscos laborais e protección ambiental en todos os procedementos.
- Aplicar os procedementos de mantemento, conservación e limpeza de equipamentos e materiais.
- Seleccionar blancos e reactivos e preparar/reconstituír patróns e controis e procesalos.
- Preparar patróns e realizar rectas de calibrado.
- Interpretar os protocolos de traballo.
- Realizar análises bioquímicas en soro por espectrometría, conductimetría, electroforese, electroquimioluminiscencia e cromatografía.
- Preparar as mostras para realizar análises de oríños e feces.
- Realizar análises de oríños e feces.
- Realizar análises doutros líquidos biolóxicos: LCR, líquidos serosos, líquido sinovial, sème, etc.
- Realizar determinacións de electrolitos en soro.
- Efectuar os controis de calidade establecidos nas distintas determinacións levadas a cabo.

Criterios de cualificación:

Primeira proba. Ten carácter eliminatorio. Será unha proba escrita. Cualifícase entre 0-10 puntos. É preciso alcanzar unha nota de 5 puntos para superar esta proba. De non superar esta proba non realizan a segunda.

Segunda proba. Ten carácter eliminatorio. Proba práctica. Cualifícase entre 0-10 puntos. É preciso alcanzar unha nota de 5 puntos para superar esta proba.
Cualificación final da proba libre.

Se o alumnado ten unha cualificación de máis de 5 puntos en ambas dúas probas, a cualificación final calcúlase coa seguinte fórmula.
 $\text{Proba escrita} \cdot 0,5 + \text{Proba práctica} \cdot 0,5$.

A nota ten que ser un número enteiro, se tivese decimais redondéase ao enteiro máis próximo.

Se o alumnado non supera a primeira proba, cualifícase a segunda proba con 0 puntos e obtense a media aritmética.

Se o alumnado superara a primeira proba pero non a segunda, a puntuación máxima é de 4 puntos.

4. Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

4.a) Primeira parte da proba

Proba escrita teórico-práctica que versará sobre unha mostra suficientemente significativa dos criterios de avaliación establecidos na programación para esta parte.

A duración máxima da proba será de 2 sesións de 60 minutos.

O alumnado que non chegue á hora da convocatoria, será excluído da mesma.

O alumnado necesitará un bolígrafo azul ou negro, e unha calculadora científica.

Non se permitirá o uso de móbiles nin de calquera outro dispositivo electrónico que permita o contacto co exterior.

Será necesaria a identificación mediante o DNI ou pasaporte que deberá estar a disposición enriba da mesa.

Se nalgún momento da proba práctica o alumnado realiza calqueira tipo de actuación fraudulenta ou que poña en risco a súa seguridade, a do grupo ou a das instalacións quedará excluído desta proba.

Tipo de proba.

A proba consistirá en preguntas curtas e preguntas test. As preguntas test terán unha soa resposta correcta. As preguntas mal contestadas penalizarán a cuarta parte do valor das respostas correctas. As preguntas non contestadas non se cualifican. Na proba figurará a cualificación de cada unha das preguntas.

A puntuación final é a suma das puntuacións acadadas en todas as preguntas.

Lembre que é necesario acadar un mínimo de 5 puntos para superar esta proba, e que ten carácter eliminatorio, se non se alcanzan os 5 puntos, non realizará a segunda parte da proba, e cualificarase a mesma cun 0.

4.b) Segunda parte da proba

Proba práctica.

A duración da proba práctica será dun máximo de 2 sesións de 60 minutos.

O alumnado que non chegue á hora da convocatoria, será excluído da mesma.

O alumnado contará con todo o equipamento, mostras, procedementos dos fabricantes e os reactivos necesarios para realizar as tarefas da proba práctica.

Terá que traer bata, luvas, gafas de seguridade e calzado cerrado.

Se nalgún momento da proba práctica o alumnado realiza calqueira tipo de actuación fraudulenta ou que poña en risco a súa seguridade, a do grupo ou a das instalacións quedará excluído desta proba.

A proba consistirá no desenvolvemento de dúas tarefas prácticas no taller- laboratorio (aula 208).

As dúas probas escolleranse de entre as seguintes:

- Realización da calibración dunha técnica espectrofotométrica e cuantificación do mesmo analito nunha mostra subministrada, para o que se constrúe o calibrado.
- Determinación dun parámetro bioquímico por espectrofotometría: glicosa, fructosa, albuminemia, albuminuria, proteínas totais en soro, colesterol, triglicéridos, HDL,LDL, CK, GOT, GPT, LDH, urea, biliburrina total, directa e/ou indirecta, creatinina.
- Separación electroforética de proteínas do soro ou plasma. Lectura dos resultados.
- Determinación de Hemoglobina glicosilada por cromatografía en columna.
- Análise bioquímica de urina con tiras reactivas, preparación e observación dun sedimento urinario.
- Detección de sangue oculta en feces, detección de drogas e proba de embarazo.
- Recontos celulares en calqueira líquido biolóxico con cámara de Neubauer.

Esta proba cualifícase cunha táboa de observación para cada tarefa práctica.

O alumnado deberá obter un mínimo de 5 puntos nesta proba para superala.